

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 5. 5. 2014

čj. UKZUZ 033783/2014

Zpráva č. 6 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 28. 4. - 4. 5. 2014

1. Počasí

Počasí mělo podobný ráz jako v minulém týdnu, bylo převážně polojasno až oblačno, s ranními teplotami 8-11 °C, denní teploty do 18 °C, v odpoledních hodinách se tvořila oblačnost doprovázená dešťovými přeháňkami. Srážky byly různě intenzivní od zanedbatelného množství až po přívalové deště a bouřky s kroupami. Kroupy byly zaznamenány v pátek 2. května v okrese Tábor. Koncem týdne se znatelně ochladilo, denní teploty poklesly v průměru o 10 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Růst a vývoj plodin se současným chladným počasím zpomalil, stále ale přetrvává cca 2 týdenní náskok. Většina porostů řepky ozimé je v plném květu a byla ošetřena proti šešulovým škůdcům. Probíhá její ošetření proti houbovým chorobám. Probíhá ošetření proti houbovým chorobám v ozimých obilninách podle potřeby spojené s insekticidním ošetřením proti kohoutkům. Na některých lokalitách byla doseta kukuřice, jinde již vzešla a má až tři listy. Plně kvetou jabloně, třešně.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 32-34 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi od 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka do fáze 4. kolénka: 4. kolénko vzdálené min. 2 cm od 3. kolénka.

Slabý výskyt padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) na odnožích a listech byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 28.4., Rapotice, 29.4.), Tábor (Želeč u Tábora, 30.4., Řípec, 29.4.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 29.4.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetření proti padlí pšenice se provede u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových

chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl potvrzen v okrese České Budějovice (Dasný, 2.5.), slabý výskyt v okrese Tábor (Řípec, 29.4.), Jindřichův Hradec (Pohoří u Kardašovy Řečice, 29.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4., 5. a 6. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Střední výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zjištěn v okrese Tábor (Řípec, 29.4.) a Jindřichův Hradec (Pohoří u Kardašovy Řečice, 29.4.), slabý výskyt v okrese Jindřichův Hradec (Děbolín, 29.4.), Tábor (Kladruby, 29.4., Želeč u Tábora, 30.4.), Jihlava (Velký Beranov, 2.5.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula yallundae*)** na listových pochvách byl zaznamenán v okrese Jihlava (Velký Beranov, 2.5.) a Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 29.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby pšenice (*Giberella spp.*)** na bázi rostlin byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 29.4.), Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 29.4., Pleše, 30.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

Slabý výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 29.4.).

Sleduje se napadení 20 rostlin (odnoží) ve fázích 29-30, 31, 37 a 51 BBCH, přítomnost uredií **žluté rzivosti pšenice** na kterékoliv části každé odnože.

Ochrana spočívá v pěstování rezistentních odrůd, včasné ničení výdrolu. Fungicidní ošetření se provádí při výskytu od fáze 31 do fáze 59 BBCH. Ošetření se provádí zpravidla proti celému komplexu chorob listů a klasů.

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Bechyňská Smoleč, 28.4., Kladruby, 29.4.).

Pozorování dospělců na jaře (na ozimech počátkem června – většina nymf se přeměnila v dospělé) provádí ve fázi 33-59 BBCH. Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětrného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řidších prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

Chemická ochrana na jaře se doporučuje při výskytu 5-ti a více dospělců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky virů nad 10 % v porostu. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

První výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Pohoří u Kardašovy Řečice, 29.4., Pleše, 30.4.), Písek (Lučkovice, 30.4.).

Pozorování mšic na pšenici se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

Slabý výskyt dospělců, vajíček a larev **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorován v okrese Třebíč (Březník, 28.4., Rapotice, 29.4.), Tábor (Želeč u Tábora, 30.4., Řípec, 29.4., Bechyňská Smoleč, 28.4., Kladruby, 29.4.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 29.4., Kardašova Řečice, 29.4., Pohoří u Kardašovy řečice, 29.4., Pleše, 30.4.), Písek (Lučkovice, 30.4.), Jihlava (Velký Beranov, 2.5.), Strakonice (Strakonice, 2.5.), České Budějovice (Dasný, 2.5.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

První výskyt min **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl pozorován v okrese Tábor (Kladruby, 29.4.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 33–51 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů jsou ve fázi 3. kolénka: 3. kolénko vzdálené min. 2 cm od 2. kolénka do fáze počátku metání, špička klasu (laty) vystupuje z pochvy, nebo ji proráží bočně.

Padlí ječmene (*Blumeria graminis*) slabý výskyt na listových čepelích a pochvách byl zaznamenán v okrese Třebíč (Třebíč, 28.4.), Prachatice (Prachatice, 30.4.) a Jihlava (Malý Beranov, 2.5.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). **Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.**

Střední výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na odnožích pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 2.5.), slabý výskyt v okrese Prachatice (Prachatice, 30.4.), Tábor (Dolní Hořice, 29.4., Sudoměřice u Bechyně, 28.4., Řípec, 29.4.), České Budějovice (Dasný, 2.5.), Jindřichův Hradec (Pleše, 29.4., Žďár u Jindřichova Hradce, 29.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu.

Zahájení ošetření proti spále ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, zpravidla od růstové fáze 37. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 2.5.), České Budějovice (Dasný, 2.5.), Prachatice (Prachatice, 28.4.) a Tábor (Sudoměřice u Bechyně, 28.4.).

Zjišťování výskytu **síťovité skvrnitosti ječmene** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (síťované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti síťovité skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yallundae*)** pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 2.5.) a Tábor (Řípec, 29.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Giberella spp.*)** na pochvách listů byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 29.4.).

Sledování a ochrana viz stéblolam ječmene.

Pozitivní výskyt **tmavohnědé skvrnitosti ječmene (*Ramularia collo-cygni*)** sledován v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonice, 30.4.).

Preventivní opatření: snížení infekčního tlaku lze dosáhnout včasným a kvalitním zapravením posklizňových zbytků a včasnou zaorávkou vzešlých výdrolů ječmene.

Chemická ochrana: účinná bývá aplikace provedená v období 45-49 BBCH. V letech s vyšším infekčním tlakem se doporučují 2-3 ošetření v růstových fázích 32-37 BBCH, 45-49 BBCH a případně i 59-65 BBCH. Vzniku rezistentních populací lze předejít používáním kombinovaných fungicidů nebo takovou strategií ochrany, kdy nedochází k opakovaným aplikacím přípravků se stejným mechanismem účinku.

První výskyt mšic (*Aphididae* spp.) pozorován v okrese Písek (Stráž u Mirotic, 30.4.).

Sledování a ochrana viz mšice na pšenici.

Slabý výskyt dospělců kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*) pozorován v okrese Písek (Stráž u Mirotic, 30.4.), Jindřichův Hradec (Pleše, 29.4.) a Třebíč (Třebíč, 28.4.). Rovněž slabý výskyt dospělců kohoutka černého (*Oulema melanopus*) pozorován v okrese Písek (Stráž u Mirotic, 30.4.), Tábor (Řípec, 29.4.) a Třebíč (Třebíč, 29.4.).

Slabý výskyt vajíček a larev kohoutků (*Oulema* spp.) byl zjištěn v okrese Strakonice (Mutěnice u Strakonice, 18.4.), Třebíč (Třebíč, 28.4.), Tábor (Řípec, 29.4., Dolní Hořice, 29.4., Sudoměřice u Bechyně, 28.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

JEČMEN JARNÍ (21-30 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázi první viditelné odnože, počátek odnožování do fáze začátku sloupkování, hlavní odnož i vedlejší odnože se zřetelně napřimují a počínají se prodlužovat, klas vzdálen od odnožovacího uzlu min. 1 cm.

Silný výskyt síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Strakonice (Strakonice, 2.5.), slabé výskyty zaznamenány v okresech Třebíč (Kralice nad Oslavou, 28.4.), České Budějovice (České Budějovice, 2.5.) a Jindřichův Hradec (Matná, 29.4.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) na odnožích pozorován v okrese Tábor (Opařany, 29.4.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

První výskyt dospělců kříška polního (*Psammotettix alienus*) byl zaznamenán v okrese Písek (Lučkovice, 30.4.).

Sledování a ochrana viz pšenice ozimá.

První výskyt mšic (*Aphididae* spp.) pozorován v okrese Písek (Lučkovice, 30.4.)

Sledování a ochrana viz mšice na pšenici.

Slabý výskyt dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 23.4.), Písek (Lučkovice, 30.4.) a Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 29.4.). Slabý výskyt dospělců **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** zaznamenán v okrese Písek (Lučkovice, 30.4.) a Třebíč (Kralice nad Oslavou, 28.4.).

Vajíčka a larvy **kohoutků (*Oulema spp.*)** zaznamenány v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 30.4., Kralice nad Oslavou, 28.4.) a Strakonice (Strakonice, 2.5.).

Sledování a ochrana viz kohoutci na pšenici.

KUKUŘICE (RF 00-13 BBCH)

Na některých lokalitách je dokončováno setí kukuřice, na jiných dosahuje až 3. listu.

Vzešlá kukuřice je zatím bez výskytu chorob a škůdců.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 13)

Růstová fáze 3. listu se zálistkem a úponkem (či 3. úponkem).

Slabý výskyt požerků od **listopasů (*Sitona spp.*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 28.4.), Tábor (Opařany, 29.4.), Jindřichův Hradec (Klenov, 29.4.), Strakonice (Modlešovice, 2.5.).

Pozorování se provádí v době tvorby prvních pravých listů. Na 5 místech se prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin a odhadne se průměrná ztráta listové plochy v důsledku žíru brouků.

Ošetření se provede, pokud je průměrná ztráta listové plochy 10 – 20 % na 1 rostlinu. Přímá ochrana insekticidním postřikem ve fázi prvního až druhého listu (BBCH 11 – 12) se provádí v letech, kdy hrách pomalu vzchází a roste v důsledku sucha. Preventivní ochrana spočívá v časném setí.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (63-65 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi, kdy asi 30% květů na hlavním stonku kvete do fáze plného květu: asi 50% květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají.

Slabý výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** byl pozorován v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 28.4., Řípec, 30.4.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

Slabý výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** byl zjištěn v okrese Tábor (Řípec, 30.4.).

Přímá ochrana: moření osiva a podzimní fungicidní ošetření v RF 14 – 18.

Slabý výskyt dospělců **bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 28.4.), České Budějovice (Dasný, 2.5.), Tábor (Březnice

u Bechyně, 28.4., Dolní Hořice, 29.4.), Písek (Jarotice, 30.4.), Pelhřimov (Radňov u Rynárce, 2.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Ošetření se doporučuje při zjištění 1 samičky na 4 rostliny.

Stále je z většiny pozorovacích bodů hlášen výskyt dospělců **blýskáčka řepkového (Meligethes aeneus)**, ale v této době již neškodí.

Hodnotí se vrcholová květenství 50 rostlin (na deseti místech vždy 5 sousedících rostlin) na obvodu porostu. Hodnocení letové aktivity a prvních náletů se provádí pomocí alespoň jedné žluté misky na porost (asi od konce února nebo počátku března), která je umístěna asi 5 m od okraje pole.

Cílená chemická ochrana by měla plynule navázat na jarní ošetření v období prvního výskytu zelených pupat. Často stačí ošetření pouze okrajů porostu. Práh škodlivosti v růstové fázi, kdy jsou pupata uzavřená, jsou 1 až 2 brouci na rostlinu.

Larvy **dřepčíka olejového (Psylliodes chrysocephala)** ve stoncích byly pozorovány v okrese Tábor (Řípec, 30.4.).

Brouci jsou aktivní při teplotách nad 6 °C, optimální teplota pro nálet brouků se však pohybuje kolem 16 °C a výše. Poškození se projevuje vykousanými jamkami a okrouhlými, až 3 mm velkými otvory v čepelích listů mladých rostlin. Larvy vyžirají chodbičky v řapících listů. Někdy bývá vyžrán i vegetační vrchol. Listy odumírají. Nejvíce jsou ohroženy porosty v bezprostřední blízkosti ložského řepkoviště a porosty velmi časně seté a vzešlé. Hodnotí se počet ulovených brouků ve 2 žlutých Mörickeho miskách.

Chemická ochrana se obvykle provádí od konce září do poloviny října na základě zjištěného náletu dospělců do porostu. Musí být provedena před kladením vajíček.

Slabý výskyt larev stonkových krytonosců, **krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi)** a **krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus quadridens)**, byl zjištěn v okrese Tábor (Přehořov u Soběslavi, 30.4.).

Zjišťování výskytu brouků v Mörickeho miskách se provádí 2 x týdně ve 2 miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu brouků. Mörickeho misky nebo žluté lepové desky se umístí na 2 protilehlé strany vybraného porostu, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou. Aby se snížilo povrchové napětí vody, kápne se do každé misky saponátový přípravek a při jarních mrazících se přidá lžice kuchyňské soli, aby voda nezamrzala. Množství brouků se kontroluje tak, že se obsah misky přelije přes husté síto a brouci se po usušení určí a spočítají.

OŠETŘENÍ se provádí při překročení prahu škodlivosti, to je výskyt 3 ks brouků krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi) na 1 misku a 1 den, u krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus palidactylus) 5 ks na 1 misku a 1 den.

Střední výskyt dospělců **krytonosce šešulového (Ceutorhynchus assimilis)** byl pozorován v okrese Písek (Jarotice, 30.4.), slabý výskyt v okrese Tábor (Řípec, 30.4., Březnice u Bechyně, 28.4., Dolní Hořice, 29.4., Želeč u Tábora, 30.4., Přehořov u Soběslavi, 30.4.), Strakonice (Střela, 28.4., Dražejov u Strakonic, 28.4.), Třebíč (Březník, 28.4.), Jindřichův Hradec (Jindřichův Hradec, 29.4., Studnice u Lodhérova, 30.4.), Jihlava (Velký Beranov, 2.5.), České Budějovice (Dasný, 2.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk na 1 rostlinu, od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 1 rostlinu, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 2 rostliny.

MÁK SETÝ (RF 22-25 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi 2. až 5. pravého listu.

Poškození porostu krytonoscem kořenovým (*Stenocarus fuliginosus*) zaznamenáno v okrese Tábor (Kajetín, 29.4.).

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10 - 22 BBCH, pozorování larev probíhá v období stonkování (40 - 49 BBCH).

Ošetření porostů se provádí do fáze 4 - 5 listů v případě výskytu 3 - 4 brouků na 1 m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 27)

Ukončení prodlužovacího růstu a počátek tvorby pupat (začátek butonizace).

První výskyt dospělců kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) byl pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 28.4.).

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 50 a více mšic v průměru na jednu lodyhu v době vývoje virginogení na 1. seči vojtěšky.

TRVALÝ TRAVNÍ POROST (RF 26)

Slabý výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) pozorován v okrese Strakonice (Mačkov, 28.4.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 63-65 BBCH)

Jabloně jsou ve fázi kdy je asi 30% květů otevřeno do fáze plného květu, nejméně 50 % květů otevřeno první korunní lístky padají při dotyku.

Slabý výskyt padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*) pozorován v okrese České Budějovice (Temelín, 28.4.).

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Silný výskyt samců obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) zachycen v okrese České Budějovice (Temelín, 2.5.), slabý výskyt pozorován rovněž v okrese České Budějovice (Hosín, 2.5., Temelín, 28.4.).

První samců obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) sledován v okrese České Budějovice (Temelín, 29.4., Hosín, 2.5.).

Slabý výskyt samců obaleče růžového (*Archips rosana*) pozorován v okrese České Budějovice (Temelín, 29.4.), Prachatice (Krtely, 2.5.) a Tábor (Měšice u Tábora, 9.5.).

Slabý výskyt samců **obaleče zahradního (Archips podanus)** zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 2.5.).

Slabý výskyt **obaleče zimolézového (Adoxophyes orana)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 2.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Peckoviny SLIVŮN (RF 61-71 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi počátku kvetení, asi 10% květů otevřeno do fáze velikosti plodu do 10 mm, opad plodů po květu.

Slabý výskyt samců **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 30.4.), Tábor (Broučkova Lhota, 29.4., Soběslav, 29.4.).

Slabý výskyt **obaleče východního (Grapholita molesta)** zaznamenán v okrese Tábor (Soběslav, 29.4.).

Sledování letu dospělců obaleče švestkového a obaleče východního do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Slabý výskyt dospělců **pílatky švestkové (Hoplocampa minuta)** na bílých lepových deskách byl nalezen v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 30.4.).

Pozorování dospělců se provádí za pomoci bílých lepových desek, které se instalují na stromy od začátku kvetení. Výskyt vajíček se provádí na konci kvetení v období opadu většiny korunních lístků, kdy se hodnotí počet vajíček ve 100 plůdcích. Ošetření proti dospělcům se zahájí na základě signalizace, kdy je překročen práh škodlivosti více jak 5 imag na 1 lepovou desku za 1 den. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50 % vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku. Nebo je možno provést chemické ošetření na konci kvetení pokud je napadeno více jak 5% plůdků.

První výskyt dospělců **pílatky žluté (Hoplocampa flava)** na bílých lepových deskách byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 30.4.).

Pozorování a ochrana viz pílatka švestková.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech